

Abstrakt

Słowa kluczowe: kultura amerykańska, mit, archetyp, romans, bajka

Celem niniejszej dysertacji jest przedstawienie pracy Horatio Algera, amerykańskiego XIX-wiecznego pisarza, autora ok. 135 krótkich powieści, z których wiele ukazuje drogę „od pucybuta do milionera”, w perspektywie pogłębionej krytyki archetypowej. Horatio Alger, postać do tej pory raczej marginalna w świecie literackim, zdaniem autora zasługuje na większą uwagę oraz szersze ujęcie jego twórczości uwzględniające jej archetypowy charakter. Autor proponuje nowe spojrzenie na dorobek literacki Algera ze szczególną uwagą skierowaną na elementy archetypu i mitu, do tej pory pomijane lub analizowane zbyt powierzchownie. Analiza socjologiczno-ekonomiczna powieści Algera pomimo niewątpliwie ważnego wkładu nie dotyka istoty zagadnienia. Według autora źródłem niezwyklej popularności Algera jest archetypowa wiarygodność jego utworów, co stanowi znakomity pretekst dla pogłębionej analizy literackiej jego prac. Archetypowa struktura romansu jest osnową dla Algerowskich powieści pełnych mitologicznych motywów, takich jak chociażby motyw odrodzenia, archetyp dziecka, trikstera, tajemniczego nieznajomego, czy też niezwykle interesującego archetypowego motywu miasta. Mitologiczno-archetypowy świat stworzony przez Horatio Algera, rozbrzmiewający według autora niniejszej pracy na głębokich, często nieuświadomionych poziomach psychiki czytelnika, stanowi o głównej sile popularności powieści amerykańskiego literata. Niniejsza dysertacja jest próbą pogłębienia i poszerzenia krytycznej analizy prac Horatio Algera i może stanowić przyczynek do uczynienia z niego pisarza zasadnie uwzględnianego w kanonie amerykańskiej literatury popularnej.